

PITANJE PRIMENE MERODAVNOG PRAVA KADA JE REČ O MEĐUNARODNOJ PRODAJI ROBE

Zakon o obligacionim odnosima

član 10

POGREŠNO!

Prećutna autonomija volje

Sentenca:

- U nedostatku autonomije volje izražene na izričit način - primenjuje se prećutna autonomija volje, prećutni izbor, kada stranke nisu izričito odredile koje će pravo biti merodavno, ali se iz ugovora i okolnosti slučaja vidi da su one imale u vidu jedno pravo kao merodavno i da su htele da primene to pravo, a dokaz takve neizrečene volje može biti i izbor suda određene zemlje - suda državne zajednice Srbija i Crna Gora i primena njenog prava.

Iz obrazloženja:

"Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe člana 365 Zakona o parničnom postupku, Viši trgovinski sud nalazi da žalba tuženog nije osnovana.

Pošto je tužilac privredno društvo sa sedištem u Lj, Republika Slovenija, a tuženi privredno društvo sa sedištem u B, državna zajednica Srbija i Crna Gora, u konkretnom slučaju reč je o međunarodnoj prodaji robe.

S tim u vezi, postavlja se pitanje primene merodavnog prava. U nedostatku autonomije volje izražene na izričit način, u teoriji u praksi poznata je prećutna autonomija volje. Reč je prećutnoj autonomiji, prećutnom izboru, kada stranke istina nisu izričito odredile koje će pravo biti merodavno, ali se iz ugovora i okolnosti slučaja vidi da su one imale u vidu jedno pravo kao merodavno, da su htele da se primeni to pravo. Indicije, iz kojih proizlazi zaključak o prećutnoj saglasnosti stranaka treba da budu iznad svake sumnje, da bi dovele sud do ubeđenja o postignutoj saglasnosti. Dokazi takve neizrečene, odnosno prećutno izražene volje jesu: 1) izbor suda određene zemlje, 2) okolnost da se stranke u svom ugovoru pozivaju na zakonske odredbe iz određenog prava ili koriste neke karakteristične termine koji su osobenost nekog određenog prava, 3) korišćenje tipskih ugovora ili opštih uslova poslovanja zasnovanih na pravu određene zemlje, 4) izbor jezika ugovora, 5) izbor valute ugovora, 6) zajedničko ugovaranje mesta (zajedničkog) ispunjenja ili zaključenja ugovora, 7) zajednička nacionalnost ili sedišta ugovorača itd. Kao indikacija mogu poslužiti druge okolnosti, odnosno splet okolnosti. Važno je, međutim, da indikacije budu snažene, nedvosmislene, da ne pružaju lako osnov različitim interpretacijama. Ne treba izgubiti iz vida da je osnovna odlika autonomije volje u tome što otklanja neizvesnost oko merodavnog prava, te ne bi imalo mnogo smisla i

opravdanja upustiti se u istraživanje takvog "izbora" koji pruža povod kontraverzama, različitim interpretacijama.

U konkretnom slučaju, dokaz neizrečene, odnosno prećutno izražene volje parničnih stranaka da se kao merodavno pravo ima primeniti pravo državne zajednice Srbija i Crna Gora jeste izbor suda određene zemlje, zajedničko ugovaranje i mesta (zajedničkog) ispunjenja, a osim toga, tokom samog postupka parnične stranke ne dovode u pitanje primenu prava državne zajednice Srbija i Crna Gora, u konkretnom slučaju Zakon o obligacionim odnosima, već se obe stranke upravo na to merodavno pravo i pozivaju. Prema tome, pravilno je prvostepeni sud kao merodavno pravo primenio pravo državne zajednice Srbija i Crna Gora i to Zakon o obligacionim odnosima imajući u vidu prećutnu autonomiju volje stranaka."

(Presuda Višeg trgovinskog suda, PŽ. 1006/2004/1 od 9.7.2004. godine)